

Suomen kirjastoseuran vuosikertomus 2016

Sisällysluettelo

Mitä teemme?	3
Puheenjohtajan tervehdys	4
Toiminnanjohtajan katsaus	5
Työ kirjastojen puolesta	6
Jäsenistö, vuosikokous ja työryhmät	10
Hallinto ja talous	10
Kansainvälinen työ	12
Kirjastot ja kehitys -hanke	13
Lausunnot ja kannanotot	15
Työryhmät 2016	15
Jäsenyydet ja edustukset	19
Ansiomerkit	20

SUOMEN KIRJASTOSEURA
FINLANDS BIBLIOTEKSFÖRENING
FINNISH LIBRARY ASSOCIATION

Mitä teemme?

Suomen kirjastoseura ry (ruots. Finlands biblioteksforening) on valtakunnallinen kansalaisjärjestö. Teemme työtä parempien kirjastojen puolesta. Nostamme kirjastoasiaa yhteiskunnalliseen keskusteluun, annamme lausuntoja ja kannanottoja, tarjoamme asiantuntijatietoa kirjastoista sekä kehitämme alan ammattilaisten osaamista.

Kehitämme kirjastojen toimintaedellytyksiä

Vaikutamme Suomen yleisten kirjastojen toimintaedellytyksiin sekä paikallisella että valtakunnallisella tasolla ja toimimme kirjastojen edunvalvojana. Syvennämme kunnallisten päättäjien ja kansanedustajien tietoisuutta kirjastopalvelujen merkityksestä suhteessa lukutaitoon, kansalaistaitoihin ja yhdenvertaisuuteen.

Vahvistamme kirjastoalan osaajien ammatillista identiteettiä

Olemme aktiivinen taustatuki kirjastoalan ammattilaisille. Tunnistamme muuttuvat osaamistarpeet sekä muuttuvan asiakaskunnan tarpeet ja pidämme kirjastoammattilaiset ajan hermolla. Julkaisemme Kirjastolehteä, joka on alan ainoa kotimainen ammattilehti. Järjestämme joka toinen vuosi alan suurimman ammattitapaamisen Kirjastopäivät. Tarjoamme työryhmätyössä mahdollisuuden verkostoitua ja kehittää omaa ammattitaitoa.

Näymme ja kuulumme kansainvälisesti

Toimimme aktiivisesti IFLAssa (International Federation of Library Associations and Institutions) ja EBLIDAssa (European Bureau of Library Information and Documentation Associations) sekä pohjoismaisten kirjastoseurojen yhteistyössä. Tuemme viestinnällä, koulutuksella ja rahoituksella suomalaisten alan ammattilaisten ja Suomen yleisten kirjastojen näkymistä alan foorumeilla. Edistämme alan nuorten ammattilaisten kansainvälistymistä.

Puheenjohtajan tervehdys

Jukka Relander, puheenjohtaja vuodesta 2010

Kahdeksas vuoteni Kirjastoseuran puheenjohtajana on hyvässä käynnissä. Tästä on tulossa myös viimeinen. On aika saada tuoreempia voimia komentosillalle.

Valitsemme vuoden 2018 alusta aloittavan uuden puheenjohtajan Kirjastopäiville Jyväskylässä kesäkuussa. Toivottavasti mahdollisimman moni tulee paikalle.

Kuluneen vuoden aikana seuran tärkein edunvalvontatehtävä on liittynyt uuden kirjastolain säätämiseen. Seura oli varapuheenjohtajiensa voimin komeasti edustettuna lakia pohjustaneessa työryhmässä ja laista tuli hyvä. Eniten puhuttanut pykälä on varmaankin ollut kirjastotyöntekijöiltä edellytettävään koulutustasoon liittynyt kirjaus.

Senkään muotoilusta en menisi moittimaan lainsäätäjiä, sillä moninaiselle kirjastokentälle on vaikea säätää yhtäläisesti kelvollista ohjeistoa. Pienissä kunnissa saatetaan aiheellisestikin huolestua siitä, että mahdollistavatko väljät koulutusvaatimukset sen, että kunnan ainoan kirjaston ovia aukoo uimahallin kassa.

Kasvukeskuksissa saatetaan taas iloita siitä että koulutusvaatimusten väljennykset mahdollistavat aiempaa moninaisemman paletin eri alojen ammattilaisia kirjaston palveluksessa. No, ehkä siitä voisi merkata pienen miinuksen, että laissa ei riittävän selkeästi määritellä, että jokaisessa kirjastossa pitäisi olla riittävä määrä koulutettuja kirjastoalan ammattilaisia.

Toinen tärkeä lainsäädäntöhanke etenee tällä hetkellä Brysselissä, nimittäin tekijänoikeusuudistus. Olen itse Euroopan kirjastoseurojen yhteistyöverkoston EBLIDAn puheenjohtajana ollut paljonkin hankkeen kanssa tekemisissä, mutta myös seuramme on ollut aktiivinen. Varapuheenjohtajamme Juha Manninen osallistui Brysselissä järjestettyyn eurooppalaisen kirjastoväen ja poliitikkojen yhteistapaamiseen, johon kokoontui kymmeniä meppejä perehtymään siihen, miten ajankohtaiset hankkeet vaikuttavat kirjastoihin.

Aloittaessani seuran puheenjohtajana toimiston työntekijöiden keski-ikä oli noin kuusikymmentä, nyt se on tippunut neljään kymppiin, ellei sen alle. Uusi sukupolvi on astumassa esiin myös jäsenkunnassa ja seuran hallituksessa. Ja se, jos mikä on tärkeää, sillä tärkein tehtävämme on pysyä kiinni ajassa ja kyetä vastaamaan muuttuvan ympäristön asettamiin haasteisiin.

Olen varma, että jätän seuran hyviin käsiin. Kiitos kuluneista.

Toiminnanjohtajan katsaus

Rauha Maarno, toiminnanjohtaja vuodesta 2015

Vuosi 2016 merkitsi Suomen kirjastoseuralle perustehtävien kirkastamista. Edellisen vuoden lopulla käynnistetty strategiatyö potkaistiin toden teolla vauhtiin alkuvuodesta. Mukana työssä olivat toimiston ja hallituksen väki, työryhmien puheenjohtajat, jäsenistö ja sidosryhmien edustajia. Yhdessä lähdimme hahmottamaan Kirjastoseuran työn tärkeimmät painopisteet.

Jo alkuvaiheessa tunnistimme neljä ydinaluetta: rahoitus, imago, alan osaamisen kehittäminen ja vaikuttamistyö. Hyvää taustamateriaalia saimme jäsenillemme tehdystä kyselystä. Jäsenistöstä nousevan näkemyksen mukaan

Kirjastoseuran tärkeimmät tehtävät ovat kirjastoasioiden nostaminen yhteiskunnalliseen keskusteluun ja vaikuttaminen kirjastojen rahoituksen puolesta.

Tärkeä osa kokonaisuutta oli yhteisen näkemyksen synnyttäminen. Kun kiteytämme omat tehtävämme, voimme helposti kertoa niistä muille. Suomen kirjastoseura on perustettu jo vuonna 1910 ja seuran historia kytkeytyy koko suomalaisen kirjastolaitoksen syntyyn. Tässä ajassa tärkeintä on kuitenkin suuntautua kirjastoalalta ulospäin.

Mitä minä halusin tuoreena toiminnanjohtajana tuoda Kirjastoseuraan vuonna 2016? Halusin yhdessä tekemistä, innostusta, uusia avauksia ja vahvaa suuntautumista ammattilaisten piiristä ulos maailmaan.

Työtä on siis tehty. Tuli isoja ja pieniä onnistumisia, vastoinkäymisiä ja uuden oppimista. Tärkeät askeleet otimme johtamassani strategiatyössä. Löysimme Kirjastoseuran oman äänen, jota kehitämme rohkeasti eteenpäin. Tässä ajassa tärkeintä on puhutella uusia yleisöjä ja kasvattaa keinovalikoimaa vaikuttamiseen. Uusia yleisöjä olemme löytäneet vuonna 2016 esimerkiksi lauantai-illan Lotto-lähetyksessä.

Meidän tehtävämme on kertoa selkeästi ja kiinnostavasti kirjaston merkityksestä. Meidän tulee tavoittaa ennen kaikkea kuntapäättäjiä, kansanedustajia sekä kirjastojen nykyisiä ja tulevia asiakkaita. Mikään muu taho Suomessa ei puhu kirjastojen puolesta vahvalla äänellä. Oma äänemme vahvistui vuoden 2016 aikana merkittävästi. Toimintakertomuksesta voit lukea lisää, mihin kaikkeen ääntämme käytimme.

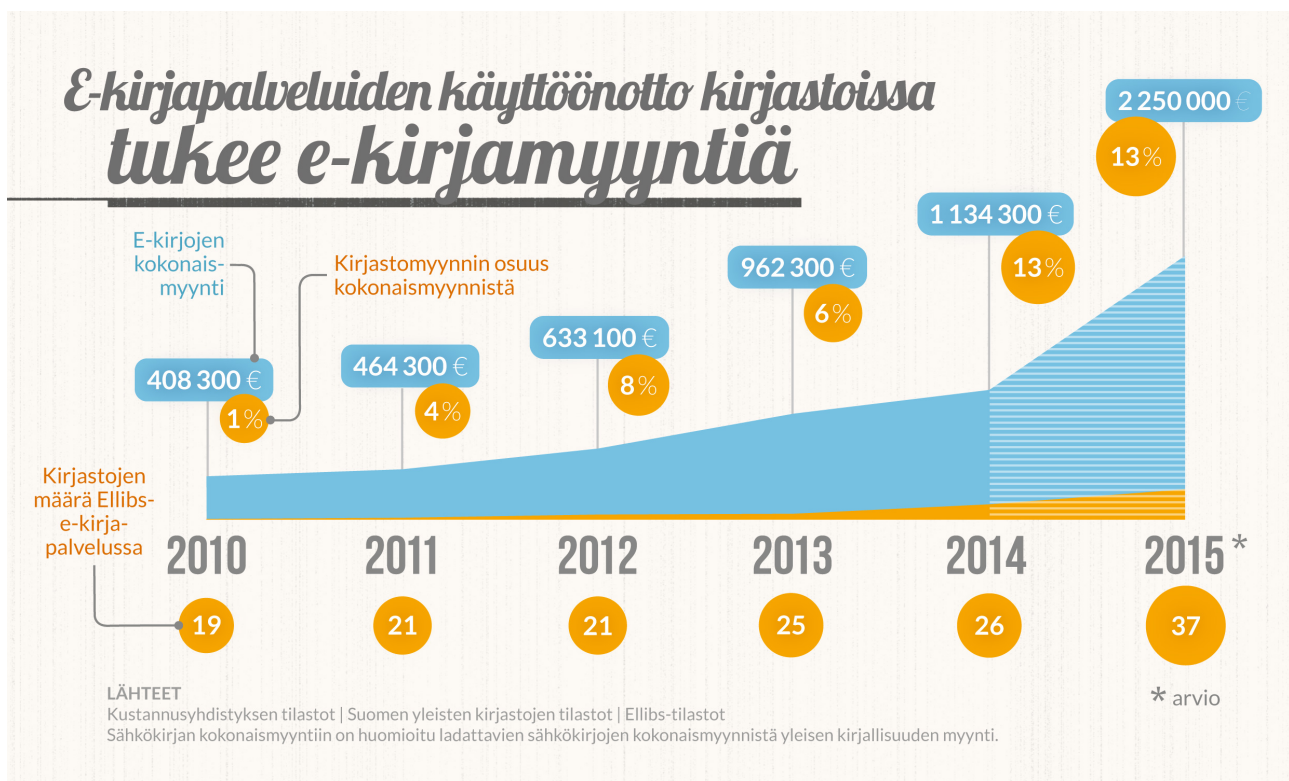
Työ kirjastojen puolesta

Strategia ja vaikuttamistyö

Suomen kirjastoseuran strategia vuosille 2016–2020 määrittää toiminnan tavoitteet ja tärkeimmät kehittämiskohteet. Tavoitteet on määritelty näin: kehitämme Suomen yleisten kirjastojen toimintaedellytyksiä, kasvatamme jäsenmäärää ja laajennamme osallistumismahdollisuuksia, vahvistamme kirjastoalan osaajien ammatillista identiteettiä sekä näymme ja kuulumme kansainvälisesti.

Edellisten lisäksi keskitymme strategiakauden aikana terävöittämään Kirjastoseuran roolia kirjastojen edunvalvojana. Tulevina vuosina suuntamme toimintaa vuosittaisten teemojen avulla: vuonna 2017 keskitymme uuteen kirjastolakiin ja vuonna 2018 kirjastoalan koulutukseen.

Vuonna 2016 tiivistimme yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa. Otimme kantaa digitaalisten aineistojen kirjastolainauksen puolesta yhdessä Kansalliskirjaston, Helsingin kaupunginkirjaston – Yleisten kirjastojen keskuskirjaston ja Finlands svenska biblioteksforeningin kanssa. Pääviestimme oli, että e-kirjojen käyttöönotto kirjastoissa kehittää e-kirjojen markkinoita (ks. kuva alla). Myös lausuntopyynnöissä teimme aktiivista yhteistyötä mm. Suomen Tieteellisen Kirjastoseuran kanssa. Vaikuttamisen kannalta yhteistyön merkitys vain korostuu tulevina vuosina.

Kirjastoseuran keskeinen kehittämiskohde tulevaisuudessa on juridisen asiantuntemuksen löytäminen edunvalvonnan tueksi. Yleisten kirjastojen piirissä ei tällä hetkellä työskentele alan erityiskysymyksiin perehtynyttä asiantuntijaa.

Vuoden 2016 aikana tärkeä edunvalvontakysymys Kirjastoseurassa oli yleisiä kirjastoja koskevan lain uudistaminen. Hallituksen esitysluonnos uudeksi kirjastolaiksi oli kantamme mukaan pääosin onnistunut. Tärkeää oli maksuttoman ja maanlaajuisesti kattavan kirjastoverkon tukeminen ja kirjastojen yhteiskunnallisen tehtävän selkeä määrittely.

Lausunnossamme nostimme esiin, että lain tavoitteisiin tulisi lisätä myös sananvapauden edistäminen. Otimme kantaa myös kirjastotyöntekijöille asetettaviin pätevyysvaatimuksiin, jotka jäivät uudessa laissa liian väljiksi. Kirjastotyö ja kirjastojen kehittäminen vaativat kirjastoalan ammattitaitoa ja osaamista ja sitä pitää voida edellyttää myös pienten kuntien kirjastotyöntekijöiltä.

Tapahtumat ja kampanjat

Lainan päivä 8.2. Kulttuurit kohtaavat kirjastossa

Kirjastojen yhteisen tapahtumapäivä Lainan päivän teemana oli Kulttuurit kohtaavat kirjastossa. Tavoite oli kertoa kirjaston merkityksestä kulttuurisen vuoropuhelun edistäjänä. Lainan päivää vietettiin eri tavoin kymmenillä paikkakunnilla ympäri maata.

Lainan päivä nousi näkyvästi esille mediassa. Kirjastoseuran puheenjohtaja Jukka Relander vieraili lauantaina 6.2. Lainan päivän teemalla ja kirjastoaiheilla Veikkauksen valtakunnallisessa lottoarvontalähetyksessä. Ohjelmassa esitettiin myös insertti Vantaan Pointin kirjaston toiminnasta.

Lainan päivä oli esillä myös mm. Helsingin Sanomien pääkirjoituksessa, MTV:n Kymmenen uutisissa, Yleisradion Ajantasa ja Kultakuume -radio-ohjelmissa sekä paikallisissa medioissa.

Kirjastoseura järjesti yhteistyössä Espoon Entressen kirjaston kanssa Lainan päivän tapahtuman. Tapahtumassa matkastaan Suomeen ja suomalaisuuteen kertoivat irakilaiset lääkärit Mohamed ja Ryan sekä Anna, venäläinen kirjasto-opiskelija. Puheenjohtaja Jukka Relander avasi illan, kansanedustaja Nasima Razmyarilta kuultiin tervehdys ja musiikista vastasivat Ninni Poijärvi ja irakilainen muusikko Ali.

Kiitos kirjasta -mitali ja palkintotilaisuus 23.4.

Kirjastoseura myöntää perinteisesti Kiitos kirjasta -palkinnon yhdessä Kirjakauppaliiton ja Librorin kanssa. Vuonna 2016 palkinto myönnettiin Kaj Korkea-aholle teoksesta Onda boken / Paha kirja Suomalaisen kirjakaupan Kirjan ja Ruusun päivän tilaisuudessa Helsingissä. Kiitos kirjasta -palkintolautakunnassa Kirjastoseuraa edusti Marika Helovuo.

Turun kirjamesut 30.9.–2.10. ja Helsingin kirjamesut 27.–30.10.

Kirjastoseura järjesti Turun kirjamesuilla Kirjastopuolueen yhteisen paneelikeskustelun **Kirjasto on kunnan sydän**. Aiheita paneelissa olivat kirjastojen merkitys kunnan asukkaille sekä kirjastojen rahoitus ja asema tulevaisuuden kunnassa.

Mukana keskustelemassa olivat Turun kulttuurilautakunnan puheenjohtaja Maija Perho (kok.), kulttuurilautakunnan jäsen Esa Silander (sd.), Varsinais-Suomen piirin vpj Anna Sirkiä (kesk.) ja Turun kaupunginvaltuuston jäsen Roda Hassan (vihr.). Keskustelun veti Kirjastoseuran puheenjohtaja Jukka Relander.

Ennen paneelia kuultiin kirjaston tosiystävän, kirjailija Siri Kolun puhe, lisäksi Turun kaupunginkirjaston tiiminvetäjä Juha Manninen kertoi kirjaston arjesta työntekijän näkökulmasta.

Lisäksi Kirjastoseura jakoi jäsenetuna lippuja Turun kirjamesuille (100 kpl). Kirjastoseuran osastolla oli jaossa Kirjastolehtiä ja osastolla saattoi osallistua Kirjastopuolueen somekampanjaan.

Helsingin kirjamesuille jaettiin jäsenetuna messulippuja (160 kpl). Kirjastolehti oli Helsingin messuilla mukana Kultti ry:n osastolla ja Eino Leino -ohjelmalavalla, jossa järjestettiin keskustelu **Sateenkaaren äärellä**. Tilaisuudessa toimittaja Päivi Tolonen haastatteli sateenkaariaktivisti Krister Karttusta. Tilaisuus haastoi yleisön miettimään, mikä merkitys kirjoilla ja kirjastoilla on seksuaalivähemmistöön kuuluvan identiteetin vahvistamisessa.

Suomi 100: Etkot kirjastossa 5.12.2017

Itsenäisyyden juhluvuoden suunnittelua jatkettiin valtakunnallisen suunnittelutyön merkeissä. Suomen kirjastosaatiolta haettiin apurahaa juhluvuoden aineistoihin. Juhlavuodesta tiedotettiin alustavasti kirjastoille Kirjastolehdessä ja uutiskirjeissä sekä Kirjastot.fin kautta.

Kirjastolehti

Kirjastolehti ilmestyi vuonna 2016 tuttuun tapaan viisi kertaa. Asiakaslehden sivumäärä oli keskimäärin 32 sivua. Ammattilehdessä oli edellisten vuosien tapaan 16 sivua. Peruslehden keskimääräinen painosmäärä oli n. 5000 kpl/numero, vuosijulkaisun 3300 kpl. Yhteistyömme Forssaprintin kanssa jatkui tänäkin vuonna.

Vakituiset työntekijät lehdessä olivat Ira Koivu (päätoimittaja) 31.8. asti, Ville Vaarne (päätoimittaja) 10.10. alkaen ja Titta Baer (toimittaja-tiedottaja). Lehden taitosta vastasi freelancer-graafikko Kari Längsjö.

Pro-lehteä ideoi yhdessä Koivun ja Baerin kanssa toimituskunta; Leena Elenius, Kaisa Inkeroinen, Päivi Jokitalo, Jenni Joru, Ilkka Kononen, Pia Rask-Jussila ja Jarkko Rikkilä.

Kirjastolehti järjesti lukijoille Kaunein kirjastoauto -kilpailun. Voittajat julkistettiin numerossa 3/16 ja kolme äänestyksessä kauneimmaksi autoksi eniten ääniä saanutta autoa palkittiin Kirjastoautopäivillä Rovaniemellä 11.8. Ääniä annettiin yhteensä lähes 3800.

Kirjastolehti järjesti sarjakuvakisan lukijoille. Tuomaristoon kuuluivat Juhani Tolvanen, Ville Hänninen ja Ira Koivu. Sarjakuvakilpailun voitti Mika Lietzén (sarjakuva julkaistiin numerossa KL 1/16).

Kirjastolehti avusti Kultti ry:n julkaisemaa Iso numeroa luovuttamalla Kirjastolehdessä julkaistuja artikkeleita kuvineen käytettäväksi korvauksetta Ison numeron sisältönä.

Kirjastolehden verkkosivut ja sosiaalinen media

Kirjastolehden uudet kotisivut julkaistiin vuoden lopussa. Nettisivun kehitystä jatkettiin vuodenvaihteen molemmin puolin. Sivujen uudistamisessa kaksi tärkeintä tavoitetta olivat visuaalisuuden parantaminen ja sivujen helppokäyttöisyys mobiililaitteilla.

Kirjastolehden verkkosivuilla käytiin vuoden aikana 39 888 kertaa (v. 2015 / 42 244 kertaa). Sivun katseluita oli yhteensä 73 609 (v. 2015 / 73 000).

Kirjastolehden Facebook-sivu päätettiin loppuvuodesta hiljentää ja keskittää somenäkyvyys Kirjastoseuran Facebook-sivulle.

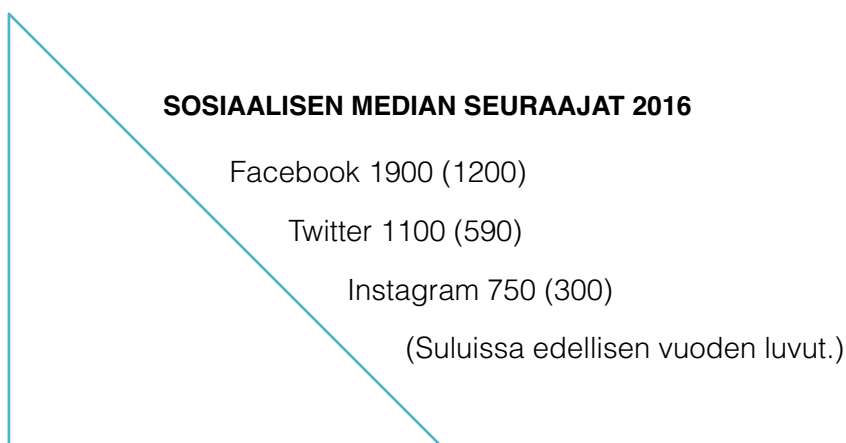
Viestinnän tunnuslukuja

Kirjastoseura lähetti ajankohtaisista asioista tiedotteita viestimille vuonna 2016 yhdeksän kertaa. Tiedotteita lähetetään muun muassa seuran kannanotoista, palkinnoista ja muista ajankohtaisista asioista.

Median edustajille toimitettiin vuoden aikana taustatietoja esimerkiksi omatoimikirjastoista, joihin kohdistui paljon kiinnostusta. Seuran puheenjohtaja Relander ja toiminnanjohtaja Maarno antoivat kirjastoihin liittyviä kommentteja eri tahoille. Lisäksi toiminnanjohtaja osallistui julkiseen keskusteluun mm. mielipidekirjoituksilla Helsingin Sanomiin.

Suomen kirjastoseuran verkkosivuilla käytiin 32 064 (v. 2015 /28 200) kertaa, sivukatseluita 63 844 (v. 2015 /55 300).

Uutiskirjeitä lähetettiin vuoden aikana 34, noin 3 kuukaudessa. Tilaajia on n. 780.

Jäsenistö, vuosikokous ja työryhmät

Vuoden 2016 lopussa Kirjastoseuralla oli jäseniä 1988, joista henkilöjäseniä oli 1960 ja yhteisöjäseniä 28.

Vuosikokous pidettiin Pasilan kirjastossa Helsingissä 9.6. Kirjastoseuran hallitukseen valittiin varsinaisiksi jäseniksi kaudelle 2017–2018 Laura From, Riitta Kangas, Mika Mustikkamäki ja Minna von Zansen. Varajäseniksi vuodelle 2017 valittiin Maria Bang, Kaisa Inkeroinen ja Viktoria Kulmala.

Kirjastoseuralla oli kahdeksan työryhmää. Vuonna 2016 työryhmät keskittyivät toiminta-ajatuksen kirkastamiseen, toteuttivat hallituksen antamia toimeksiantoja, osallistuivat Kirjastoseuran strategiatyöhön, toivat keskusteluun oman toimialueensa uusia tuulia ja ongelmakohtia. Työryhmät myös järjestivät kuusi koulutusta tai seminaaria kirjastoalan ammattilaisille. Työryhmät kokoontuivat keskimäärin neljä kertaa vuoden aikana. Työryhmien kokoonpanot ja järjestetyt koulutukset löydät vuosikertomuksen lopusta.

Hallinto ja talous

Hallitus

Hallitus kokoontui kymmenen kertaa, joista kaksi kokousta olivat sähköpostikokouksia. Hallituksen puheenjohtajana toimi Jukka Relander, ensimmäisenä varapuheenjohtajana Pirkko Lindberg ja toisena varapuheenjohtajana Juha Manninen. Muut hallituksen jäsenet olivat Kaisa Inkeroinen, Irmeli Isokivijärvi, Riitta Kangas, Viktoria Kulmala, Heli Roisko, Sylvia Stavén ja varajäsenet Matti Karjalainen, Heidi Karhu ja Mika Mustikkamäki. Lisäksi hallituksessa oli opiskelijaedustajana mukana puhe- ja läsnäolo-oikeudella mukana Jasmiina Sillanpää.

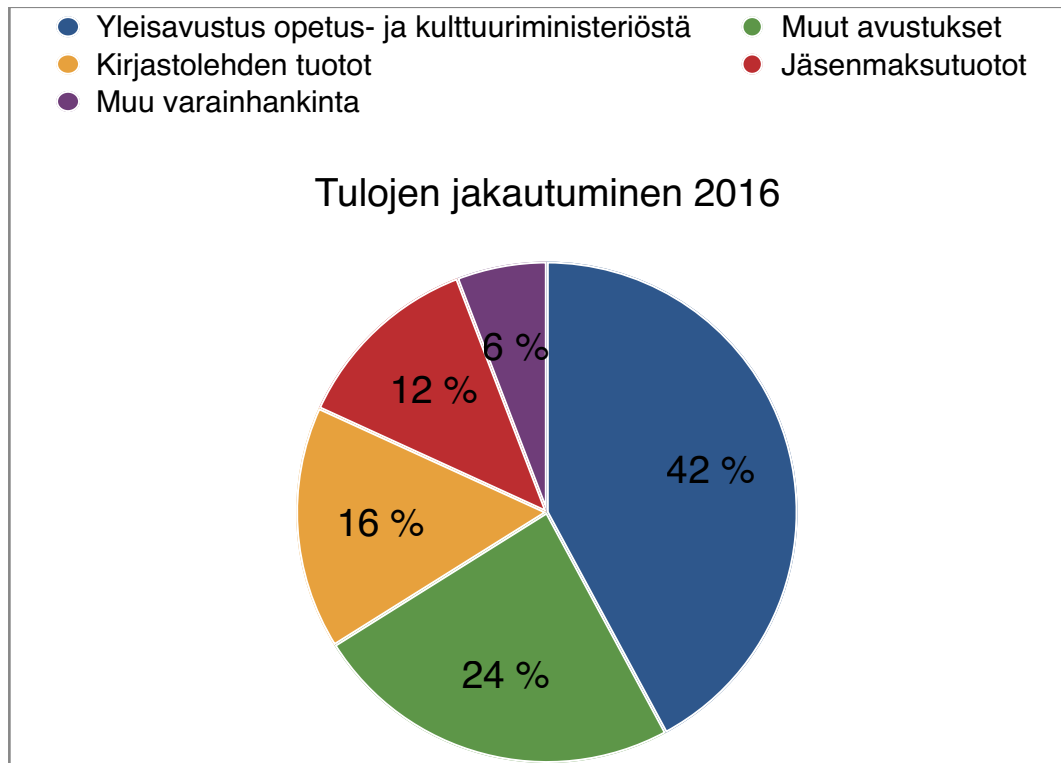
Henkilökunta

Vakituista henkilökuntaa oli vuoden aikana kuusi henkilöä. Toimistolla koko vuoden työskentelivät toiminnanjohtaja Rauha Maarno, tiedottaja-toimittaja Titta Baer, järjestösihteeri Riikka Rajala ja projektisuunnittelija Minna Koskinen. Päätoimittaja-viestintäpäällikkö Ira Koivu siirtyi muihin tehtäviin ja hänen työsuhteensa Kirjastoseuraan päättyi 31.8. Uutena viestintäpäällikkönä aloitti Ville Vaarne 10.10.2016. Osa-aikainen toimistonhoitaja Merja Menna jäi eläkkeelle 31.1.2016.

Talous

Varsinaisen toimintamme kulut olivat vuonna 2016 noin 674 000 euroa. Merkittävin osuus kuluista on aikaisempien vuosien tapaan henkilöstökuluja. Tuotot muodostuivat opetus- ja

kulttuuriministeriön yleisavustuksesta, jäsenmaksuista ja omasta varainhankinnasta (mm. koulutukset). Kirjastot ja kehitys -hanke rahoitettiin ulkoasianministeriön tuella ja hanke teki myös omaa varainhankintaa. Seuran tulos oli alijäämäinen noin 18 000 euroa.

Kirjastolehti ja muu julkaisutoiminta sekä osoitteistojen myynti ovat Kirjastoseurassa olleet arvonlisäverollisia, muu pääosin jäsenille tarkoitettu koulutus ei.

Kirjastoseuran tilintarkastajana toimii KHT Anu Koivisto, varalla KHT-yhteisö PriceWaterhouseCoopers Oy.

Saadut avustukset ja apurahat

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Yleisavustus 263 500 euroa

Avustuksesta sai käyttää kansainväliseen toimintaan enintään 28 000 euroa.

Kehitysyhteistyötuki 4 500 euroa

Ulkoministeriö

Kirjastot ja kehitys -hanke 146 000 euroa

Muut tuet:

Google Finland (Europa Code Week) 3000 euroa

Kirjastosäätiö (Etkot -kirjastossa-hanke) 4500 euroa

LM Tietopalvelut (Relanderin EBLIDA-puheenjohtajuus) 7800 euroa

---

Myönnetyt apurahat ja palkinnot

Helle Kannila-rahastosta myönnettiin apurahoja 5 kpl, yhteensä 3500 euroa.

Turkimus- ja palkintorahastosta jaettiin Mikko Mäkelä- ja Hilikka M. Kauppi-palkinnot, arvoltaan 425 euroa.

Mäkelä -palkinto myönnettiin **Olli Rantalalle**.

Hilikka M. Kauppi -palkinto myönnettiin **Sunniva Drakelle**.

Mainokset ja tuet

Haapaveden kirjastoalan opiskelijoiden Kirjavat-messujen sähköiseen mainos-tv:hen ostettiin mainostila 75 eurolla.

Tampereen yliopiston (UDK) ja Oulun yliopiston kirjastoalan ainejärjestöjen haalareihin ostettiin kummaltakin mainospaikka 150 eurolla.

Kansainvälinen työ

Suomen kirjastoseuran tärkeimmät yhteistyökanavat kansainvälisessä yhteistyössä ovat alan järjestöt IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions) ja EBLIDA (European Bureau of Library, Information and Documentation Associations).

Vuonna 2016 kansainvälisessä työssä korostui tiedonvaihto ja yhteinen vaikuttaminen EU:n tekijänoikeusuudistuksen tiimoilta. Kirjastoseura piti yhteyttä suomalaisiin eurokansanedustajiin tuottamalla heille tietoa uudistuksen vaikutuksista kirjastoihin.

Edunvalvontatyön lisäksi Kirjastoseura tuki apurahoilla suomalaisten alan ammattilaisten ja Suomen yleisten kirjastojen näkymistä kansainvälisessä toiminnassa.

Kirjastoseuran hallituksen puheenjohtaja Jukka Relander on EBLIDAn puheenjohtaja kauden 2015–2018. Kirjastoseuran hallituksen jäsen Pirkko Lindberg toimii IFLAn Public Library -jaoston jäsenenä 2013–2017. Puheenjohtaja Jukka Relander on Management of Library Association Section (MLAS) -jaoston jäsen 2013–2017. Kirjastoseuran jäsen Ulla Pötsönen edustaa seuraa IFLAn lasten- ja nuortenkirjastojaostossa kauden 2015–2019. Kirjastoseuran puheenjohtaja ja toiminnanjohtaja osallistuvat pohjoismaisten kirjastoseurojen yhteistapaamiseen vuosittain.

Generation Code: Born at the Library

Brysselissä toimiva Public Libraries 2020 -liike järjesti 17.-19.10. EU-parlamentissa Generation Code: Born at the Library -lobbaustapahtuman. Kirjastoseuraa tapahtumassa edusti varapuheenjohtaja Juha Manninen (kuvassa yhdessä eurokansanedustaja Sirpa Pietikäisen kanssa).

Tapahtumalla tehtiin tunnetuksi kirjastojen asemaa modernina oppimispaiikkana. Tilaisuuteen oli kutsuttu europarlamentaarikot, heidän henkilökuntaansa ja perheitään. Houkuttimena toimivat

lisätyn ja virtuaalisen todellisuuden sovellukset, 3D-printterit, robotit ym. Ydinajatuksena oli, että kirjastoseurojen tai kirjastojen edustajat pääsevät keskustelemaan oman maansa euroedustajien kanssa kirjastojen tärkeydestä.

Suomen 13 mehistä kuusi kävi keskustelemassa kirjastoseuran edustajan kanssa. Kaikkiaan meppejä tapahtumassa kävi toista sataa, joista 65 liittyi parlamentin kirjastoryhmään käynnin ansiosta. Suomen kirjastoseuralle tapahtuma oli merkittävä päänavaus meppien kontaktoimiseen.

Kirjastot ja kehitys -hanke

Ulkoasiainministeriön tukema Kirjastot ja kehitys -hanke jatkui vuonna 2016 suunnitelmien mukaisesti. Kehitysyhteistyöhankkeen yhteistyökumppaneiden eli Namibian ja Tansanian kirjastolaitosten kanssa järjestettiin paikallisen kirjastohenkilökunnan täydennyskoulutusta. Lisäksi Tansaniassa kustannettiin Mtwaran, Kilimanjaron ja Arushan maakuntakirjastoihin vakaat internetyhteydet ja asiakastietokoneita. Projektituella maksettiin myös projektihenkilökunnan kuluja kohdemaissa ja Suomessa.

Hankkeen kouluttamat kirjastoammattilaiset järjestivät vuoden aikana Namibiassa asiakkailleen 186 ICT- ja tiedonhankintakoulutustilaisuutta, joissa opastettiin yhteensä 1210 paikallista asukasta. Tansaniassa vastaavat luvut olivat 329 koulutusta ja 4751 koulutettua. Lukemat ylittivät asetetut tavoitteet osin reilusti, minkä perusteella hankkeen voidaan todeta edistyneen erinomaisesti.

Osana projektia järjestettiin opintomatka Suomeen. Touko-kesäkuussa 2016 Suomeen matkustivat kirjastoammattilaiset Natasha Dausas ja Jacqueline Rukamba (Namibia), sekä Daria Pius Wanzala ja Shariff Mdanku (Tansania). Kuvassa Shariff Mdanku, Daria Pius Wanzala ja Jacqueline Rukamba muuraavat Helsingin Keskustakirjaston peruskiveä opintomatallaan 24.5.2016.

Lisäksi hanketuella järjestettiin kahden hengen South-to-South -opintomatka Tansaniasta Namibiaan. Opintomatkojen tarkoituksena on avata silmiä omasta maasta poikkeaville kirjastokäsityksille ja -käytännöille.

Hankekoordinaattorina jatkoi Marjatta Lahti ja hankesuunnittelijana Minna Koskinen. Lahti ja Koskinen, sekä Kirjastoseuran toiminnanjohtaja Rauha Maarno ja Vantaan kaupunginkirjaston webmaster Manu Kuutti matkustivat lokakuussa hankematalle Tansaniaan, jossa järjestettiin koulutusta, neuvotteluita sekä seminaari Mtwaran kirjastossa etelä-Tansaniassa.

Kirjastot ja kehitys -hankkeelle rekrytoitiin vuoden 2016 alussa uusi ohjausryhmä. Ryhmään kuuluvat Veera Ristikartano (Helsingin yliopiston kirjasto), Ritva Semi (OAJ, Kepa) ja Pentti Vattulainen (Varastokirjasto). Kirjastoseuran puolesta ryhmään osallistuvat toiminnanjohtaja Rauha Maarno puheenjohtajana sekä hankehenkilöstö eli Marjatta Lahti ja Minna Koskinen.

Suomalaisissa kirjastoissa tehtiin vuoden aikana hanketiedotusta eritoten uusitun valokuvanäyttelyn voimin. Tansaniaan tuotettiin oma esitteensä, jonka tarkoituksena on vaikuttaa paikallisiin päättäjiin kirjastojen rahoituksen nostamiseksi.

Lausunnot ja kannanotot

15.1.2016 Lausunto koskien komission ehdotusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi verkkosisältöpalvelujen rajat ylittävän siirrettävyyden varmistamisesta.

21.3.2016 Kirjastoalan kannanotto: Digitaalisten aineistojen saatavuus kirjastoissa turvattava

25.8.2016 Suomen kirjastoseura: Kirjastoalan koulutusta pitää kehittää, ei karsia

21.9.2016 Lausunto koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi tekijänoikeuslain 19 ja 19 a §:n muuttamisesta (lainauskorvauksen laajentaminen tieteellisiin kirjastoihin)

22.9.2016 Lausunto hallituksen esitysluonnokseen kirjastolaista

17.10.2016 Lausunto eduskunnan valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaostolle valtion talousarvioon 2017

19.10.2016 Kirjastoalan lausunto komission esityksestä tekijänoikeuden modernisoimiseksi digitaalisilla sisämarkkinoilla

28.11.2016 Kirjastoseurojen kannanotto: Oulun ammattikorkeakoulun kirjasto- ja tietopalvelualan koulutusohjelmaa ei saa lakkauttaa

Lausunnot löytyvät verkkosivuiltamme www.suomenkirjastoseura.fi

Työryhmät 2016

Asiakaspalvelutyöryhmä

pj Eeva-Liisa Kuusisto, Joensuu

sihteeri Liisa Saavalainen, Kuopio

Saila Haikonen, Kemijärvi

Anneli Outinen, Vantaa

Kirjastoseuran hallituksen edustaja: Pirkko Lindberg

Asiakaspalvelupäivät Helsingissä 27.-28.10.2016, osallistujia 33

Fiktioryhmä

pj Marjut Puominen, Espoo

Marika Helovuo

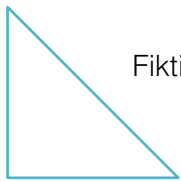
Tuula Luoma, Forssa

Tuula Rautio, Kerava

Tuomas Aitonurmi, Turku

sihteeri, opiskelijajäsen, Katja Seppä

Kirjastoseuran hallituksen edustaja: Kaisa Inkeroinen

Fiktiopäivä Keravalla 15.4.2016, osallistujia 50

Kansainvälisyys- ja monikulttuurisuustyöryhmä

pj Sanna Näätänen, Liminka

Ulla Pötsönen, Joensuu

Riitta Hämäläinen, Helsinki

Katya Shklyar, Espoo

Tatyana Vasiyeva, Loviisa

opiskelijajäsen Sini Katves

Kirjastoseuran hallituksen edustaja: Juha Manninen

Koulutuspäivä 18.4.2016 Helsingissä yhteistyössä Nuortenkirjastotyöryhmän ja AVI:n kanssa, osallistujia 37

Kirjastoautotyöryhmä

pj Heli Itkonen-Vesa, Joensuu

Gisela Eckert, Helsinki

Teppo Seppinen, Kouvola

Pasi Sivenius, Hollola

Jorma Sormunen, Pieksämäki

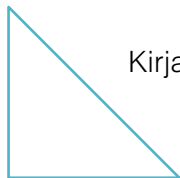
Johanna Anetjärvi, Rovaniemi

Riitta Kärkkäinen, Jyväskylä

Pauli Jylhäkangas, Suomussalmi

opiskelijajäsen Pirjo-Riitta Viitajylhä, Muhos

Kirjastoseuran hallituksen edustaja: Irmeli Isokivijärvi

Kirjastoautopäivät Rovaniemellä 12.-13.8.2016, osallistujia 148

Kotipalvelu- ja laitoskirjastotyöryhmä

pj Jaana Savela, Seinäjoki

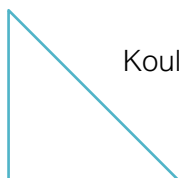
sihteeri Marja Heroja, Oulu

Johanna Oosi-Villikka, Kuopio

Leena Laakso, Helsinki

Jaakko Tiinanen, Espoo

Kirjastoseuran hallituksen edustaja: Heli Roisko

Koulutuspäivä ”Kun saavumme tähän hetkeen” Jyväskylässä 15.4.2016, osallistujia 37

Koulutus- ja tutkimustyöryhmä

pj. Ritva Hyttinen, Turun ammattikorkeakoulu

Susanna Lampola-Autio, Tampereen kaupunginkirjasto

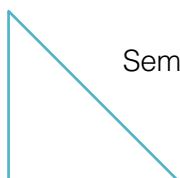
Jarmo Saarti, Itä-Suomen yliopisto

Sami Serola, Tampereen yliopisto

Outi Stenholm, Keudan ammattiopisto

opiskelijajäsen Anette Karjalainen, Tampere

Kirjastoseuran hallituksen edustaja: Viktoria Kulmala

Seminaari 9.6.2016 Helsingissä, osallistujia 30

Musiikkityöryhmä

pj Lea Salo, Kotka

Antti Impivaara, Turku

Markku Lehikoinen, Espoo

Laura Airaksinen, Kuopio

Marko Niemelä, Rovaniemi

Kirjastoseuran hallituksen edustaja: Riitta Kangas

Nuortenkirjastotyöryhmä

puheenjohtaja Liisa Hopia, Tampere (liisa.hopia(at)tampere.fi)

Merja Lundén, Turku

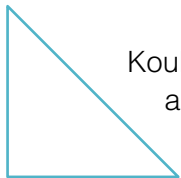
Lauri Leppänen, Helsinki

Henna Karttunen, Joensuu

Liisa Tastula, Rovaniemi

opiskelijaedustaja Kukka Olsoni, Turku

Kirjastoseuran hallituksen edustaja: Sylvia Stavén

Koulutuspäivä 18.4.2016 Helsingissä yhteistyössä kv. ja monikulttuurisuustyöryhmän ja aluehallintoviraston kanssa, osallistujia 37

Jäsenyydet ja edustukset

JÄRJESTÖ, YHTEISÖ	AIKA	EDUSTAJA
AIKAKAUSLEHTIEN LIITTO	2011-	Ira Koivu
BTJ FINLAND OY - yhtiökokous hallitus: Jukka Relander & Saara Ihamäki	2007-	Rauha Maarno (yhtiökokous)
FinnOA	2008	Petri Tonteri, Tampere
KARL-ERIK HENRIKSSONIN RAHASTO	2015-17	Jyrki Tirronen, Hki, varajäsen Ilkka Kononen, Forssa
KEHITYSYHTEISTYÖN PALVELUKESKUS	2013-	Minna Koskinen, Helsinki
KIITOS KIRJASTA-palkintolautakunta	2011-	Marika Helovuori, Vantaa
KIRJASTOSEUROJEN NEUVOTTELUKUNTA	2015-	Rauha Maarno, varajäsen Jukka Relander
KULTTUURI-, MIELIPIDE- JA TIEDELEHTIEN LIITTO KULTTI ry	2011-	Ira Koivu
KULTTUURIA KAIKILLE	2015-	Rauha Maarno
LASTENKIRJAINSTITUUTTI	2013	Katariina Ahtiainen, Tre
LUKUKESKUS ry hallitus: Titta Baer (2016-)	2011-	Anne Ojanperä, Hki
MEDIAKASVATUSKESKUS METKA RY hallitus: Anne Heinonen	2011-	Titta Baer
MINERVA-yhteistyöryhmä	2013-	Rauha Maarno, varajäsen Jukka Relander
OIKEUS OPPIMISEEN -NEUVOTTELUKUNTA	2013-	Mari Taneli, Rauma
POHJOLA-NORDEN ry		edustaja valitaan kokouspaikkakunnalta
SELKOASIAIN NEUVOTTELUKUNTA	2014-	Tuulikki Kuurna, Helsinki
SELKOKIRJATYÖRYHMÄ	2013-	Marjut Puominen, Helsinki
SUOMEN KIRJASÄÄTIÖN hallitus	2013-	Johanna Vesterinen, Kuopio
SUOMEN MUSIIKKIKIRJASTOYHDISTYS -	2013-	Yhdyshenkilö Jarkko Rikkilä
SUOMEN TEKIJÄNOIKEUDELLINEN YHDISTYS	2013-	Ira Koivu
TURUN KIRJAMESSUTOIMIKUNTA	2009-	Päivi Almgren, Turku
VUODEN KAUNEIMMAT KIRJAT	2014-	Tuula Luoma, Forssa

SUOMEN KIRJASTOSÄÄTIÖ

Rebekka Pilppula, pj.	2016-2018 (2. kausi)
Heli Roisko	2016-2018 (2. kausi)
Petri Tonteri	2014-2016 (2. kausi)
Jukka Mähönen	2015-2017 (2. kausi)
Johanna Vesterinen	2015-2017 (2. kausi)
Kaisa Hypén	2014-2016 (1.kausi)
Seppo Verho	asiamies

Ansiomerkit

Suomen kirjastoseuran **kultainen** ansiomerkki myönnettiin seuraaville henkilöille:

KIRJASTOTYÖSTÄ 17 kpl:

Sirpa Kangasaho, Lohja
Ritva Hokka-Ahti, Tampere
Pirkko Stockinger, Lohja
Sirpa Pennanen, Joensuu
Eija Rossi-Erkkilä, Joensuu
Tuula Kouttu, Tampere
Minna Kanerva, Tampere
Leena Saarela, Uusikaupunki
Merja Pietillä, Tampere
Eija Virtanen, Lohja
Tarja Ylipää, Tampere
Seija Mellavuo, Kirkkonummi
Merja Heinisuo, Tampere
Ulla Tiainen, Tampere
Irmeli Holstein, Porvoo
Riitta Uusimaa, Tampere
Taina Kaarlela, Lohja

LUOTTAMUSTOIMESTA 2 kpl:

Jouko Suokas, Kurikka
Pirjo Tuomi, Oulu